

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

Padomes secinājumi par ES attiecībām ar Šveices Konfederāciju

(2019/C 147/03)

1. Saskaņā ar 2017. gada 28. februāra un 2018. gada 11. decembra secinājumiem Padome ir izvērtējusi vispārējo stāvokli ES attiecībās ar Šveices Konfederāciju. Padome pēc vajadzības līdz 2020. gada beigām vēlreiz novērtēs šo attiecību stāvokli, kā arī to attiecību stāvokli, kādas pastāv ar citām Rietumeiropas valstīm, kuras nav ES dalībvalstis.
2. ES un Šveice ir cieši sabiedrotie un svarīgi partneri ekonomikā. Starp ES un Šveici valda ievērojama savstarpējā ekonomiskā atkarība gan preču tirdzniecībā un pakalpojumu sniegšanā, gan tiešajās investīcijās. Vienlaikus mūsu sadarbība sniedzas daudz tālāk par savstarpējiem ekonomiskiem un tirdzniecības ieguvumiem, aptverot plašu dažādu jomu klāstu – no tieslietām un iekšlietām līdz pētniecībai, izglītībai un transportam; visas šīs jomas abām pusēm sniedz ievērojamu labumu. Pēdējo divu gadu laikā attiecības starp ES un Šveici ir arvien pastiprinājušās.
3. Padome augstu novērtē pastāvīgo sadarbību starptautiskos jautājumos starp ES un Šveici, kas daudzpusējos forumos koordinē nostājas jautājumos, kuros ir ieinteresētas abas puses, tādās jomās kā cīņa pret klimata pārmaiņām un vides aizsardzība, cilvēktiesību, tiesiskuma, starptautisko krimināltiesību veicināšana, starptautisko humanitāro tiesību ievērošana, demokrātija un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas ilgtspējīga attīstība vai saglabāšana. Padome pauž arī gandarījumu par ciešo sadarbību tādās jomās kā attīstības sadarbība, humānā palīdzība un civilā aizsardzība un pauž gandarījumu par to, ka 2017. gada 28. aprīlī ir parakstīta administratīva vienošanās starp Komisiju (ECHO), Šveices Attīstības un sadarbības aģentūru un Federālo civilās aizsardzības biroju.
4. Padome pauž arī gandarījumu par to, ka 2017. gada 23. novembrī ir parakstīts ES un Šveices nolīgums par siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecības sistēmu sasaisti, un aicina puses pabeigt procedūras, kas ir vajadzīgas, lai tas pēc iespējas ātrāk stātos spēkā. Kopā radot plašāku oglekļa dioksīda emisiju tirgu, ES un Šveice apliecina savu stingro apņemšanos sasniegt mērķus, kas izvirzīti Parīzes nolīgumā.
5. Padome pauž gandarījumu par Šveices sadarbību KĀDP lietās un it īpaši par Šveices piedalīšanos KDAP misijās, piem., Ukrainā, Sāhelā, un mudina Šveici pastiprināt savu atbalstu. Turklāt Padome ņem vērā to, ka Šveice brīvprātīgi, izskatot katru gadījumu atsevišķi, pievienojas ES ierobežojošajiem pasākumiem, un mudina Šveici arī turpmāk stingri un konsekventi piemērot ierobežojošos pasākumus, tostarp nepieļaut, ka tie tiek apiet.
6. Padome ar gandarījumu izsaka atzinību ES un Šveices sadarbībai starptautiskās migrācijas jomā, tostarp migrācijas plūsmu pārvaldībā, bēgļu pārcelšanā un pārvaldības attīstīšanā pasaules līmenī. Tā mudina Šveici turpināt sadarbības Vidusjūras austrumu, centrālajos un rietumu maršrutos un iesaka turpināt saskaņot centienus.
7. Saistībā ar pievienošanos Šengenas un Dublinas *acquis* Šveice turpina efektīvi piemērot *acquis*. Padome it īpaši gandarījumu pauž par to, ka 2018. gada 8. novembrī starp Eiropas Savienību un Šveici ir parakstīta vienošanās par Šveices piedalīšanos Eiropas Aģentūrā lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, *eu-LISA*. Padome atzinīgi vērtē arī to, ka ir pabeigtas sarunas par *EURODAC* un Prīmes lēmumiem par pastiprinātu policijas sadarbību, lai apkarotu terorismu un starptautisko noziedzību, kā arī to, ka ir pieņemts nolīgums par papildu noteikumiem attiecībā uz ārējo robežu un vīzu jautājumu finanšu atbalsta instrumentu, kas ir daļa no Iekšējā drošības fonda 2014.-2020. gadam. Padome atzīst Šveices konstruktīvo un pozitīvo sadarbību, īpaši īstenojot Eiropas programmu migrācijas jomā.

8. Mūsu savstarpēji izdevīgās attiecības nozīmē kopēju atbildību par ilgtermiņa panākumiem un ilgtspēju. Padome vēlreiz apstiprina, ka, piedaloties daļā no ES iekšējā tirgus un politikas, Šveice ne tikai iesaistās divpusējās attiecībās, bet kļūst arī par kopējās ekonomiskās zonas dalībnieci, kas prasa atzīt kopējus noteikumus un izpildīt tos. Kopš 2008. gada Padome vairākos secīgos secinājumu kopumos ir uzsvērusi, ka pašreizējā divpusējo nolīgumu sistēma ir izsmēlusi sevi, jo tā ir sarežģīta un nepilnīga, un no tā izriet, ka iekšējā tirgus jomās, kurās Šveice piedalās, apstākļi pilsoņiem un uzņēmumiem nav viendabīgi.
9. 2014. gada maijā ES un Šveice sāka sarunas par kopīgu institucionālu sistēmu attiecībā uz esošajiem un nākotnes nolīgumiem, lai konsolidētu divpusējo pieeju un lai attīstītu ES un Šveices visaptverošās attiecības, pilnībā realizējot to potenciālu. Pēc vairāk nekā četriem gadiem 2018. gada beigās sarunas ir pabeigtas. Sarunu vedēji ir atraduši taisnīgus un līdzsvarotus risinājumus tādās jomās kā noteikumi ES *acquis* dinamiskai pārņemšanai no Šveices puses, mehānisms neatkarīgai strīdu risināšanai un nosacījumi, lai panāktu palielinātu juridisko noteiktību, kā arī vienlīdzīgus konkurences apstākļus mūsu pilsoņiem un ekonomikas dalībniekiem. Padome pauž dziļu nožēlu, ka Šveices Federālā padome neapstiprināja šo iznākumu 2018. gada decembrī, un aicina Federālo padomi atbalstīt institucionālās sistēmas nolīguma tekstu, par ko panākta vienošanās sarunās, un iesniegt to pieņemšanai Federālajā asamblejā, tiklīdz 2019. gada pavasarī būs pabeigtas konsultācijas ar ieinteresētajām personām. Padome uzsver, ka institucionālās sistēmas nolīguma noslēgšana, balstoties uz pašreizējo tekstu, ir priekšnoteikums Eiropas Savienībai, lai noslēgtu turpmākus nolīgumus par Šveices līdzdalību ES iekšējā tirgū, un arī būtisks elements, lai lemtu par turpmāku progresu virzībā uz savstarpēji izdevīgu piekļuvi tirgum. Tas dos iespēju konsolidēt divpusējo pieeju tādā veidā, lai nodrošinātu tās ilgtspējīgumu un turpmāku attīstību.
10. Padome vēlreiz uzsver, ka brīva personu pārvietošanās ir viens no ES politikas fundamentālajiem pilāriem un ka iekšējais tirgus un ar to saistītās četras brīvības ir nedalāmi. Šajā sakarībā Padome izsaka Šveicei atzīnību par tās apņēmīgajiem centieniem īstenot rezultātus, kas 2014. gada 9. februārī ir gūti tautas iniciatīvā "Pret masu imigrāciju", tā, lai tas būtu saderīgi ar ES pilsoņu tiesībām saskaņā ar Nolīgumu par personu brīvu pārvietošanos (NPBP). Padome atzinīgi vērtē Šveices apstiprinājumu, ka pēc 2017. gada 8. decembrī pieņemtā īstenošanas rīkojuma ES un EEZ darba meklētāji varēs reģistrēties reģionālajos nodarbinātības centros. Tomēr Padome pauž nožēlu par Šveices 2018. gada 7. decembrī pieņemto lēmumu pagarināt pārejas pasākumus attiecībā un Horvātijas darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem pēc sākotnējā divu gadu perioda un attiecīgi aicina Šveici apsvērt iespēju saīsināt minēto pārejas pasākumu piemērošanas laiku.
11. Padome ar secīgiem secinājumu kopumiem 2012., 2014. un 2017. gadā aicināja Šveici iesaistīties sarunās par finansiālā ieguldījuma atjaunināšanu sociālo un ekonomisko atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā tā, lai tas būtu samērīgs ar būtiskajiem ieguvumiem, kādus Šveice gūst no līdzdalības iekšējā tirgū. Šajā sakarā Padome pieņem zināšanai, ka Šveices Federālā padome 2018. gada 28. septembrī ir pieņēmusi priekšlikumu par Šveices otro finanšu ieguldījumu Eiropas Savienībai. Šis otrais ieguldījums, ko paredzēts atjaunot uz tādiem pašiem pamatiem kā pirmo, par kuru vienošanās panākta 2006. gada saprašanās memorandā, ir ES un Šveices kopīgo attiecību neatņemama sastāvdaļa, un tas ir paredzēts arī tam, lai vēl vairāk stiprinātu politiskās, ekonomiskās un kultūras saites starp Šveici un ES dalībvalstīm. Padome cer, ka Šveices Federālā asambleja drīzumā un bez papildu nosacījumiem pieņems priekšlikumu. Padome uzsver arī to, cik svarīgi ir saglabāt saskaņotu sadarbību šajā jomā, ievērojot ES daudzgadu plānošanas ciklu.
12. ES un Šveice turpina piekopt stingras un stabilas tirdzniecības attiecības, kas dod labumu abām pusēm. Tomēr 1972. gada brīvās tirdzniecības nolīgums, kas ir mūsu ciešo ekonomisko attiecību pamatā, kopš tā laika nav ticis pielāgots starptautiskās tirdzniecības noteikumu attīstībai. Tādēļ Padome aicina uzsākt ceļu uz to nolīgumu modernizāciju, kuri reglamentē tirdzniecības attiecības starp Šveici un Eiropas Savienību, īpaši – uz brīvās tirdzniecības nolīguma modernizāciju. Būtu steidzami jārisina jautājums, kā uzlabot ES uzņēmumu piekļuvi Šveices tirgum, īpaši lauksaimniecības un pārtikas nozarē un pakalpojumu nozarē.
13. Padome vēlreiz izsaka bažas par to, ka Šveice nekonsekventi piemēro dažus nolīgumus un pēc tam piemēro legīslatīvus pasākumus un praksi, kas nav saderīgi ar šiem nolīgumiem, it īpaši ar NPBP. Šajā sakarā Padome mudina Šveici pārņemt attiecīgo ES *acquis*, jo īpaši norīkotu darba ņēmēju jomā, un atcelt vai pielāgot atbalsta pasākumus, ko Šveice piemēro ES ekonomikas dalībniekiem, kas sniedz pakalpojumus tās teritorijā, atbilstīgi ES proporcionalitātes un nediskriminācijas principiem.
14. Padome pauž gandarījumu par to, ka 2017. gada 1. janvārī stājās spēkā ES un Šveices nolīgums par automātisku apmaiņu ar finanšu kontu informāciju un ka 2018. gada septembrī notika pirmā automātiskā informācijas apmaiņa starp Šveici un ES dalībvalstīm.

15. Padome pauž gandarījumu par atklāto dialogu ar Šveici un turpinās vērot, kas līdz šim ir paveikts, īstenojot attiecīgās reformas, kas ir paredzētas, lai risinātu ES Rīcības kodeksa grupas (uzņēmējdarbības nodokļi) identificētās problēmas. Padome it īpaši pauž gandarījumu par to, ka Šveices Federālā asambleja, ievērojot 2014. gada ES dalībvalstu un Šveices kopīgo paziņojumu par uzņēmumu nodokļu jautājumiem, 2018. gada 28. septembrī pieņēma tiesību aktus, ar ko aizstāj dažus preferenciālus nodokļu režīmus un praksi, kuri ir kaitējoša nodokļu konkurence, ar jaunu starptautiski atzītu pasākumu kopumu. Padome aicina ātri iestrādāt reformu tiesību aktos.
-